

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА ІСТОРИЧНА БІБЛОТЕКА УКРАЇНИ

КРАЄЗНАВЧА РОБОТА В БІБЛОТЕКАХ УКРАЇНИ
ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

ВИП. 14

КИЇВ 2003

Черговий, 14-й випуск інформаційного бюлетеня “Краєзнавча робота в бібліотеках України” містить матеріали локального дослідження “Картотека з історії міст і сіл України: сучасний стан і перспективи використання”. Мета авторів – ознайомити бібліотечну громадськість з одним із варіантів методики проведення дослідження інформаційно-пошукової системи на традиційних носіях, а також подати попередні підсумки зазначеного дослідження.

Підготували: О.В.МИХАЙЛОВА
В.П.КИСЕЛЬОВА, З.Х.МУСІНА,
С.І.СМІЛЯНЕЦЬ, Т.С.КУДЛАСЕВИЧ

Редактор В.П.КИСЕЛЬОВА

Відповідальна за випуск О.Б. ВІНОГРАДОВА

ВСТУП

“Зведена картотека матеріалів з історії міст і сіл України” (далі ЗвК або Картотека) започаткована в Державній історичній бібліотеці України в 1963 році як бібліографічна база даних на допомогу авторському колективу багатотомного енциклопедичного довідника “Історія міст і сіл Української РСР”. Після виходу згаданого видання ЗвК продовжує функціонувати як унікальна інформаційно-пошукова система з історії населених пунктів країни.

На сьогодні Картотека нараховує понад 450 тис. описів і охоплює матеріали, опубліковані з кінця XVIII століття і до наших днів. У ній відображені книги і брошури; статті з журналів, газет, продовжуваних видань; картографічні видання і т.п. Картотека включає документи, видані українською, російською, польською, німецькою мовами. Тут представлена широка видова і жанрова палітра краєзнавчих видань: бібліографічні покажчики, словники, путівники, статистичні видання та енциклопедії, календарі, монографії і науково-популярні брошури. Характерною особливістю ЗвК, що значною мірою визначає її унікальність, є наявність у ній великої кількості аналітичних описів, в т.ч. описів глав, розділів, параграфів, навіть згадок у тексті про населені пункти, які знаходилися чи є і сьогодні на теренах України в її сучасних адміністративно-територіальних межах.

Відділом історичного краєзнавства ДІБУ регулярно здійснювались заходи по удосконаленню схеми Картотеки, редагуванню назв рубрик, підрубрик, доповненню їх описами документів із фонду Бібліотеки, а також з щорічників “Історія України” і поточних універсальних краєзнавчих бібліографічних покажчиків обласних бібліотек. В зв’язку з Указом Президента України*, а також Постановою Кабінету Міністрів України**, в якій одним із конкретних завдань визначено перевидання багатотомної енциклопедії “Історія міст і сіл України”, енциклопедичного довідника “Історичні міста України”, очевидною стала необхідність глибокого вивчення стану ЗвК, її якісних характеристик, адже, тільки детальне обстеження цієї важливої складової банку даних з історії України дозволить визначити ступінь її актуальності в сучасних умовах.

Тому в 2002 році Бібліотека розпочала дослідження “Зведена картотека матеріалів з історії міст і сіл України”: наявний стан і перспективи подальшого використання”. Відділом історичного краєзнавства було розроблено програму і методику дослідження. **Мета дослідження** - визначити відповідність структури і змісту ЗвК сучасним вимогам до інформаційно-пошукових систем на традиційних носіях, виробити науково обгрунтовані заходи по удосконаленню і

* Про заходи щодо підтримки краєзнавчого руху в Україні: [Указ Президента України Л. Кучми від 23 січ. 2001р. № 35/2001]// Вісник. – 2001. - №1 (5). – С. 3.

** Про затвердження Програми розвитку краєзнавства на період до 2010 року: Постанова Кабінету Міністрів України від 10 черв. 2002 р. № 789 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 24. -Ч.1. – С. 41-43.

забезпеченню оптимального функціонування Картотеки як унікального ретроспективного бібліографічного джерела з історії України для наукових працівників, красназців та інших користувачів Бібліотеки.

1. ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ ПРОВЕДЕННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

Об'єктом дослідження визначена Зведена картотека матеріалів з історії міст і сіл України; її структура, кількісні і якісні характеристики, а **предметом дослідження** – інформаційний потенціал ЗвК.

Вихідні дані дослідження: регламентуючі документи – “Положення про ЗвК”, “Паспорт-характеристика ЗвК”, “Схема ЗвК”, “Інструкція по веденню ЗвК”, а також публікації, присвячені Картотеці – з 1962 року по 2002 рік, теоретична і методична література з питань організації та формування картотек.

Для досягнення поставленої мети було передбачено вирішити кілька **завдань**:

- з'ясувати основні кількісні і якісні характеристики наповнення розділів ЗвК (за областями України)
- виявити недоліки в структурі ЗвК
- виявити невідповідності у топографічній частині Картотеки сучасному адміністративно-територіальному устрою
- визначити коло джерел для доповнення ЗвК
- одержати від користувачів оцінку ЗвК як інформаційного джерела.

Заявлена перед початком роботи **гіпотеза** підтверджує актуальність ЗвК як унікального джерела з історії міст і сіл України; **контргіпотеза**, навпаки, констатує неспроможність ЗвК задовольнити сучасні інформаційні потреби користувачів Бібліотеки.

Під час дослідження передбачалося використати широкий спектр методів збирання інформації: аналіз регламентуючих роботу з Картотекою документів, статистичний, бібліографічний, анкетне опитування, інтерв'ю. Основним же методом роботи став метод експертної оцінки, оскільки мова йдеться про визначення якісних характеристик.

Якість каталога (картотеки) – це сукупність його властивостей, необхідних і достатніх для виконання функцій, притаманних даному виду каталога (картотеки).

Під **рівнем якості** розуміють відносну характеристику, яка базується на співставленні сукупності показників якості з відповідною сукупністю базових показників. **Базовим (еталонним) показником** є показник, який відображає найвище досягнення з будь-якого параметру, що оцінюється, або найбільш оптимальне значення цього параметру. Базовий показник визначається теоретично, виходячи з вимог до предмету оцінки.

Для вивчення якості ЗвК було створено **експертну групу**, яка затвердила послідовність проведення дослідження, перелік контрольних розділів і перелік

показників якості, за якими здійснювалася оцінка якості Картотеки, а також визначила значення базових показників.

Контрольні розділи Картотеки, які експертна група затвердила перед початком роботи, це ВІННИЦЬКА, ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА, СУМСЬКА, ХЕРСОНСЬКА області, що репрезентують різні регіони країни.

2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОКАЗНИКІВ ЯКОСТІ

Показниками якості для вивчення рівня якості об'єкта дослідження визначено:

1. Показник відповідності змісту і термінології назв рубрик сучасним вимогам до інформаційно-пошукових систем (повнота, відсутність ідеологічного впливу, уніфікація класифікаційних схем)
2. Показник хронологічної глибини
3. Показник актуальності наявних в ЗвК матеріалів
4. Показник відповідності назв рубрик у топографічній частині сучасному адміністративно-територіальному устрою
5. Показник відповідності Картотеки фонду ДІБУ

2.1. Показник відповідності змісту і термінології назв рубрик сучасним вимогам до інформаційно-пошукових систем

В останнє десятиріччя відбулися зміни в поглядах на більшість подій, фактів, що мало наслідками внесення змін у традиційні класифікаційні схеми. Особливо це позначилося на такій галузі як історія. Відділ історичного краєзнавства своєчасно вніс відповідні зміни до «Схеми Зведеної картотеки матеріалів з історії міст і сіл України», а також здійснив перегрупування матеріалів в основних розділах Картотеки. Однак, за браком ресурсів, детальну загальну редакцію здійснити не вдалося. Тому визначення даного Показника є нагальною потребою для планування подальшої роботи з Картотекою.

2.2. Показник хронологічної глибини

Картотека створювалася в 60-ті роки ХХ ст. спільними зусиллями всіх регіональних бібліотек України, працівники яких докладно, інколи посторінково, розписували всі виявлені на той час матеріали. Надалі фахівці Державної історичної бібліотеки України час від часу доповнювали ЗвК. Не завжди вистачало кадрів для перегляду і обробки всього масиву краєзнавчих документів. Труднощі останнього десятиріччя, в першу чергу, зменшення чи взагалі відсутність комплектування і порушення традиційних міжбібліотечних зв'язків, не могли не позначитися на поповненні Картотеки. Тому аналіз

матеріалів за хронологічною ознакою дозволить виявити найбільш проблемні періоди і відповідно спланувати подальшу роботу з Картотекою.

2.3. Показник актуальності наявних в ЗвК матеріалів

Показник актуальності тісно пов'язаний з хронологічним показником. Проблема полягає навіть не в тому, що багатьох користувачів цікавлять, в першу чергу, найновіші документи. В різні історичні періоди так чи інакше красназвччі матеріали зазнавали ідеологічного впливу. За емпіричними даними в Картотеці наявна певна кількість описів документів, які мають не стільки інформаційний, скільки ідеологічний характер. Вирахування показника актуальності дозволить з'ясувати частку цих матеріалів у загальному обсязі, а також визначитися чи необхідно і надалі залишати їх у Картотеці.

2.4. Показник відповідності назв рубрик у топографічній частині Картотеки сучасному адміністративно-територіальному устрою

Процес адміністративних перетворень є постійним: населені пункти присднуються до більш крупних, об'єднуються, передаються з одного району до іншого і т.п. Характерною ознакою останніх років було повернення багатьом населеним пунктам історичних (первинних) назв. Визначення Показника відповідності змісту і термінології назв рубрик сучасному адміністративно-територіальному устрою допоможе з'ясувати наскільки повно і точно вносилися зміни до Топографічної частини Картотеки.

2.5. Показник відповідності Картотеки фонду ДБУ

Картотека "Історія міст і сіл України" є зведеною. Таким чином, до неї включалися описи документів, які існують, але не обов'язково наявні у фонді Бібліотеки. Однак, користувач прагне отримати документ, що його зацікавив, відразу, не втрачаючи час на додатковий пошук у фондах інших бібліотек. Тому експерти визнали доцільним з'ясувати красназвччий інформаційний потенціал фонду ДБУ, тобто, наскільки Бібліотека спроможна задовольнити відповідні потреби користувачів.

Значення кожного показника розраховувалося за стандартною схемою:

- визначення розділів і рубрик Картотеки, які підлягають аналізу;
- аналіз відібраного масиву;
- обговорення і уточнення отриманих результатів;
- заповнення підсумкових форм;

Для більшої наглядності результати подаються у вигляді таблиць і діаграм.

Розрахунок значення Показника:

Показники розраховувалися за формулою

$$O = K1 / K_{\text{баз}} \times 100\%, \text{ де}$$

K1 - значення показника каталога, що оцінюється;

K_{баз} - значення базового показника.

3. РОЗРАХУНОК ОКРЕМИХ ПОКАЗНИКІВ

3.1. Показник відповідності змісту і термінології назв рубрик сучасним вимогам до інформаційно-пошукових систем

Для обчислення даного показника експертна група визначила систематичну частину кожного контрольного розділа, а саме підрозділи:

- Вінницька область в цілому
- Івано-Франківська область в цілому
- Сумська область в цілому
- Херсонська область в цілому

Робоча група вивчала дані підрозділи з точки зору відповідності розміщення матеріалів останньому варіанту “Примірної схеми зведеного краєзнавчого каталога” (Краєзнавча діяльність бібліотек: Метод. посібник, - К., 2002. – С. 50-54), повноти наповнення рубрик, змісту відображених документів.

Підсумки обстеження контрольних підрозділів представлені в Додатку (Таблиця 1). На жаль, отримані дані свідчать про незадовільний стан систематичної частини всіх контрольних розділів. Переважна більшість рубрик викликала суттєві зауваження в експертів. Показник відповідності коливається від 5-6% до 17-18% по окремих розділах, а в середньому становить лише 10,6%. Експерти також відзначили певну невідповідність останньому варіанту “Схеми...”, а, головне, відсутність уніфікації в організації систематичного ряду в різних розділах. Під час дослідження експертам довелося здійснювати редагування контрольних розділів (перегрупування систематичного ряду, відкриття нових рубрик і підрубрик, закриття інших у зв’язку з відсутністю достатньої кількості матеріалів, організацію описів у зворотньохронологічному порядку – у відповідності до правил організації Картотеки).

Щодо наповнення рубрик – у всіх контрольних розділах простежується тенденція – недостатня кількість, або повна відсутність у деяких рубриках описів матеріалів за 1980-1990-ті роки (докладніше див графу 5 Таблиці 1). Тобто, експертна група констатувала невідповідність змісту і термінології назв рубрик систематичної частини Картотеки сучасним вимогам до інформаційно-пошукових систем.

Таке становище обумовлюється рядом об'єктивних причин. В другій половині 1960-х і на початку 1970-х років, коли закладався фундамент ЗвК як бібліографічної бази даних на допомогу авторському колективу багатотомної “Історії міст і сіл Української РСР”, в роботі брали участь бібліотеки системи Міністерства культури, а також бібліотеки музеїв і учбових закладів як загальнодержавні, так і регіональні – загалом близько трьох тисяч працівників. Робота по організації Картотеки, систематизації матеріалів, редагуванню і подальшому поповненню описами документів відтоді і до сьогодні здійснюється Державною історичною бібліотекою України. Працівники Бібліотеки неодноразово допрацьовували “Схему...”, за якою будується Картотека, у відповідності до вимог часу, доповнювали ЗвК новими описами, використовуючи для цього як джерела державної реєстраційної бібліографії, так і щорічник “Історія України” і регіональні поточні бібліографічні посібники типу “Література про ... область за ... рік”. Зрозуміло, що обсяги поповнення Картотеки новими матеріалами не могли залишатися на тому ж самому рівні, як при спільній роботі багатьох бібліотечних установ.

3.2. Показник хронологічної глибини

Найдавніший документ, що виявлений при роботі з Картотекою, датується 1787 роком. В зв'язку з цим внесено зміни до “Паспорта-характеристики картотеки” (раніше хронологічна межа визначалася 1800 роком). Тобто, на сьогодні в ЗвК зберігаються відомості про документи з історії населених пунктів України більш, ніж за двісті років. Однак, за весь час функціонування Картотеки не було спроб з'ясувати як розподіляється за роками видання наявний документальний масив, як представлені різні історичні періоди.

Для обчислення даного показника експертна група визначила найбільший підрозділ топографічної частини Картотеки – обласний центр:

- м. Вінниця
- м. Івано-Франківськ

* Зуев В. Путешественные записки академика Василия Зуева от С.-Петербурга до Херсона в 1781 и 1782 годах. - СПб, 1787. – 274 [2] с., 10 вкл. л грав. и план. – (те ж нім. мовою. – *Reise von Petersburg nach Cherson. – Dresden, 1787*)

- м. Суми
- м. Херсон

Отримані дані представлені в Додатку (Таблиця 2 та Діаграми 1-2). Документи позаминулого століття найкраще представлені в Івано-Франківській та Херсонській областях (18,9 і 17,1%), в той же час, їх кількість у Вінницькій та Сумській областях набагато менша (по 4,5%). Досить значна кількість документів першого двадцятиріччя ХХ століття по всіх контрольних розділах (13,4%) досягається за рахунок великої кількості таких документів у Херсонській області (більше 20%). Документи 1920-1930-х років видання складають значний масив у розділі "Вінницька область", достатня її кількість у Херсонській області, проте, доля їх в Сумській області набагато менша. Кількість документів 1940-1950-х років представлена приблизно однаково (15-18%). 1960-1970-ті роки найкраще представлені в Івано-Франківській та Сумській областях (більше 40 відсотків від загальної кількості документів). Документи 1980-х років складають в середньому десяту частину від масиву документів. Останнє десятиріччя представлене скромніше: лише у Вінницькій області показник дещо вищий за середній (відповідно 7,2% проти 5,7%).

Отож, у цілому картина з розподілом документів по роках видання досить стабільна. Лише показник за останні роки вказує на те, що при непоганих даних по всьому розділу не всі конкретні рубрики забезпечені документами останніх 10-20 років.

3.3. Показник актуальності наявних у Картотеці матеріалів

Визначення актуальності – дуже складне питання. З одного боку, Державна історична бібліотека України як методичний центр з питань історичного краєзнавства і надалі дотримується точки зору, що краєзнавча інформація не може бути застарілою за змістом. Однак, це стосується лише тих документів та їх описів, які дійсно містять інформацію. Відомо, що основне ядро Картотеки, принципи її організації і подальшого поповнення складалися в певний історичний період (1960-1970-ті роки). До ЗвК у той час потрапила деяка кількість кон'юнктурних, тенденційних матеріалів, перш за все, аналітичні описи з періодичних видань, які не містили фактографічної або аналітичної інформації, а лише виконували функцію ідеологічного впливу. Експертною групою було прийнято рішення саме такі матеріали вважати неактуальними і з Картотеки вилучати. Наприклад, вилучалися картки з описами на зразок:

Кветний Н. Здійснилась мрія народна. До 46-х роковин встановлення Радянської влади у Вінниці // Вінниц. правда. – 1964. – 17 січ.

Єлішевич Л. Гостро по-бойовому: Розповідає керівник колгоспної агіткультбригади. [Колгосп ім. Орджонікідзе. Сумський район. Сумської обл.] // Соц. культура. – 1961. - № 4. – С. 35-36.

Кривець Г. “Шукаємо нові форми”: [Про досвід роботи парторганізації Херсон. целюлозного заводу по керівництву соц. змаганням] // Наддніпр. правда. – 1973. – 18 січ.

Такі матеріали, хоча і є красномовним свідченням епохи, переважують картковий масив ЗвК, серед якого є дійсно цінні джерела з історії міст, сіл, підприємств, учбових закладів і т. ін.

Показник актуальності обчислювався по контрольних розділах у цілому:

- Вінницька область (систематична і топографічна частина)
- Івано-Франківська область (аналогічно)
- Сумська область (аналогічно)
- Херсонська область (аналогічно)

Підсумки обчислення даного показника, представлені в Додатку (Таблиця 2 та Діаграма 3), показують, що рівень актуальності включених до Картотеки документів залишається високим – 91% в середньому. Актуальність і сучасність ЗвК та її аналогів підтверджуються і думкою визнаних фахівців у галузі історико-краєзнавчих досліджень, які вважають, що в процесі написання “Історії міст і сіл України” “...сформувалась унікальна за своїм змістом джерельна база, яка може бути використана в подальшій роботі. Йдеться, в першу чергу, про довідково-бібліографічний апарат, систему каталогів, яка склалася в центральних і місцевих бібліотеках.”*

3.4. Показник відповідності назв рубрик сучасному адміністративно-територіальному устрою

Прикладне значення обрахування цього показника полягає в тому, що вірність розстановки описів за сучасним АТУ впливає на пошукові можливості. Згідно з “Положенням...” Картотека організується за останнім офіційним варіантом адміністративно-територіального устрою, і, переважно, за таким принципом шукають потрібні документи користувачі.

Для обчислення даного Показника експерти визначили такі розділи:

* Данилюк Ю.З. Дослідження історії міст і сіл України в контексті набутого досвіду // Історія України: Маловідомі імена, події, факти: Зб. статей. Вип. 19. – Київ-Донецьк: Рідний край, 2001. – С. 260.

- Вінницька область (топографічна частина, окрім обласного центру)
- Івано-Франківська область (аналогічно)
- Сумська область (аналогічно)
- Херсонська область (аналогічно)

Робоча група обчислювала Показник, порівнюючи відображені в топографічній частині кожного контрольного розділу населені пункти (офіційно затверджена назва, належність до даного розділу, адміністративне підпорядкування) з останнім варіантом Адміністративно-територіального устрою^{*}, за винятком двох випадків: згідно з довідником з поштової індексації України^{**} смт. Жовтень та с. Назаренкове повернуто історичні назви – відповідно - Єзупіль та Чортовець. Це було враховано при обчисленні показника і відображено в підсумковій Таблиці.

Результати проведеної роботи подані в Додатку (Таблиця 4 та Діаграма 4). Обсяг даного “Бюлетеня” не дозволяє подати Таблицю 4 в повному обсязі, тому представлені лише перша і остання сторінки по кожному з контрольних розділів. Однак, цього достатньо, щоб зрозуміти принцип проведення дослідження і ознайомитися зі значенням Показника.

Деякі пояснення: зауваження “відсутні в сучасному АТУ” інколи означає, що населений пункт, відображений в топографічній частині даної області під такою назвою відсутній в останньому варіанті Адміністративно-територіального устрою, а наявні елементи бібліографічного опису не дозволяють без додаткового дослідження встановити, до якої з сусідніх територій він належить. Наприклад, *Нове Село* на території Івано-Франківської області нині відсутнє, проте, є 7 населених пунктів під такою назвою в сусідніх областях (3 в Закарпатській, 3 в Львівській, 1 в Тернопільській), але відомостей у описах на картках недостатньо для визначення його географічного розташування.

Показник відповідності назв рубрик сучасному адміністративно-територіальному устрою достатньо високий - майже 78%. Найнижчий – 69,9% - в Херсонській області; дані по інших контрольних розділах приблизно рівні – 79-82%.

Основні зауваження експертів:

1. Чимало помилок було допущено, імовірноше за все, ще під час фундації Картотеки, а саме: віднесення до сучасних областей України населених пунктів колишніх губерній. Так, до розділу “Харківська область” потрапило близько двох десятків населених пунктів колишньої Херсонської губернії, які нині знаходяться на території

^{*} Українська РСР. Адміністративно-територіальний устрій. На 1 січ. 1987 р. – К.: УРЕ, 1987. – 504 с.

^{**} Довідник з поштової індексації України / Укр. держ. підприємство поштового зв'язку «Укрпошта». – 3-є вид. – К., 2000. – 272 с.

Миколаївської, Дніпропетровської, Кіровоградської, Запорізької областей.

2. Недостатня і недосконала система відсилок і посилань. Не на всі населені пункти є відсилки від старих назв до сучасних (типу *Нягри* - див. *Підліски*; *Гербутів* - див. *Нарайка*). Практично відсутні зворотні посилання типу м. *Калуш* див. також с. *Підгірки*; м. *Снятин* див. також с. *Кулачин* і с. *Микуличинці* (ці населені пункти приєднані до відповідних міст, але було прийнято рішення залишити їх в окремих рубриках).
3. Не завжди своєчасно відслідковуються і вносяться до ЗвК зміни назв населених пунктів. Вже під час дослідження було виправлено Жовтень на Єзупіль, Назаренкове на Чортовець, Комунарськ на Алчевськ і т.д.
4. Наявні розбіжності в написанні деяких назв населених пунктів (Перерив-Перерів-Переров; Товмач-Тлумач; Пистинь-Пістинь-Пустинь; Пнів-Пнєв-Пнєвсь-Пнівсь; Прокурава-Проскурава-Прокурява-Прокурова; Шипоть-Шепіт). При традиційній організації – картковий каталог (картотека) – це не має принципового значення, однак, при переході на електронний варіант необхідно враховувати такі моменти, передбачивши систему відсилок.
5. На багатьох картках не зазначено адміністративне підпорядкування (район), його зміни. Внаслідок цього важко розрізнити і розподілити по окремих рубриках однойменні населені пункти однієї області. Наприклад, с. *Підбережжя* було у складі Галицького повіту, Станіславського повіту, Галицького району і, нарешті, Тисменицького району. Подібні випадки теж слід враховувати при переході на електронний варіант організації Картотеки – обов'язково зробити відповідні довідки і посилання.

3.5. Показник відповідності Картотеки фонду ДІБУ

До обрахування цього Показника спонукали численні зауваження користувачів. Оскільки Картотека є зведеною, в ній представлені описи документів з різних бібліотек. Однак, сигли Державної історичної бібліотеки України свого часу не були зазначені. Тому, звертаючись до ЗвК, користувачам доводиться здійснювати повторний пошук, звіряючи відібрані описи з каталогами ДІБУ, щоб встановити наявність документа у фонді Бібліотеки і визначити шифри. При опитуванні кожен другий користувач виявив незадоволення таким становищем і висловив побажання відразу отримувати інформацію про наявність документів у Бібліотеці із ЗвК.

Для обчислення даного Показника експертною групою було обрано розділ «Пам'ятки історії і культури м. Києва», адже, для ДІБУ цей

інформаційний масив є краєзнавчим і, дійсно, значна частина користувачів Бібліотеки цікавиться саме документами про м. Київ, його пам'ятки.

Підсумки підрахунків викладені в Додатку (Таблиця 5). Звірення карток вказаного розділу з довідково-бібліографічним апаратом бібліотеки показало, що з 176 назв книг у фонді ДБУ є 174 (99%). Скромніше представлені періодичні видання: з 88 розписаних найменувань журналів за період XIX-XX ст. в каталозі періодичних видань знайдено 64 назви; майже зовсім відсутні газети. За підрахунками описів із вказаних джерел загальний відносний показник - 56%. Якісний аналіз показав, що відсутні переважно непрофільні для ДБУ журнали: «Промышленное строительство и инженерные сооружения», «Советское здравоохранение», «Химия и жизнь», «Строительство и архитектура». В той же час, немає кілька номерів журналу «Археологія» за 1995 рік, що пояснюється відсутністю асигнувань на комплектування Бібліотеки в цей період. Гірше з газетними матеріалами: внаслідок недостатньої площі книгосховища газети зберігаються у фонді не більше 3-х років, тож на матеріали за попередні роки читачі отримують відмови.

Зрозуміло, що значення аналогічних показників по інших розділах Картотеки буде ще нижчим з причини відсутності у фонді ДБУ регіональних періодичних видань.

4. ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

В результаті виконаної роботи виявилось, що висунута перед початком дослідження гіпотеза про актуальність Зведеної картотеки як унікального джерела з історії міст і сіл України, в основному, підтвердилася.

Унікальність та інформаційна цінність ЗвК полягає, по-перше, у тому, що в одному місці зібрані відомості про населені пункти різних регіонів країни. Розділи Картотеки охоплюють тисячі населених пунктів, як великі міста, так і маленькі села або хутори; як ті, що існують понині, так і ті, що вже стали історією. Наявність описів документів на українській, російській, польській, німецькій мовах, посторінковий розпис великих монографій, аналітичні описи з російської та польської дореволюційної періодики забезпечують високий інформаційний потенціал Картотеки. Для певної категорії користувачів, що професійно займаються історико-краєзнавчими дослідженнями, особливий інтерес становлять статті з обласних і районних газет радянського періоду.

В той же час, сучасний стан ЗвК викликав чимало зауважень у експертів (див. підрозділи 3.1 – 3.5).

Для збереження і оптимізації Картотеки як потужної інформаційно-пошукової системи необхідно здійснити комплекс заходів:

1. Скласти перспективний (до 2010 року) план редагування ЗвК, в якому визначити послідовність редакції топографічної частини Картотеки.

2. Розробити і затвердити нову “Інструкцію про ведення “Зведеної картотеки матеріалів з історії міст і сіл України”, в якій, зокрема, передбачити наступне:

- будувати систематичний ряд у топографічній частині Картотеки (“Населені пункти області”) у відповідності до “Примірної схеми зведеного краєзнавчого каталога”, представленої у методичному посібнику “Краєзнавча діяльність бібліотек” (К., 2002);
- визначити джерела наповнення Картотеки, серед яких основними мають бути: видання державної реєстраційної бібліографії, щорічник “Історія України”, поточні і ретроспективні краєзнавчі бібліографічні покажчики регіональних бібліотек; історико-краєзнавчі бібліографічні покажчики (тематичні, біобібліографічні), періодичні і продовжувані видання з історичних наук;
- топографічні рубрики всередині кожного розділу “... область” формувати згідно з останнім варіантом адміністративно-територіального устрою, затвердженим після 2000 року.

3. Висвітлити в наочній інформації структуру Картотеки, методику пошуку документів в розділах ЗвК, взаємозв'язки з ДБА Бібліотеки.

Програму і методику дослідження, нагромаджений досвід роботи рекомендувати регіональним бібліотекам для використання в їх діяльності по вивченню і удосконаленню зведених систематичних краєзнавчих каталогів.

---

* Кочубей Л. Потік видань з історичних наук як база формування реферативних журналів // Вісник Книжкової Палати. – 2001. – № 11. – С. 7-12. – [перелік періодичних і продовжуваних видань з історичних наук]

**ПОКАЗНИК ВІДПОВІДНОСТІ ЗМІСТУ І ТЕРМІНОЛОГІЇ РУБРИК
СУЧАСНИМ ВИМОГАМ ДО ІНФОРМАЦІЙНО-ПОШУКОВИХ СИСТЕМ**

Розділи Картотеки	Загалом кількість перекл. рубрик	К-ть рубрик які не викли- кали зауважень	К-ть рубрик які викли- кали зауваження	ХАРАКТЕР ЗАУВАЖЕНЬ Методичні рішення
I	2	3	4	5
Вінницька область (Систематична частина. Область в цілому)				
I. Область в цілому	16	3	13	<ul style="list-style-type: none"> • Рубрика "Законодавчі і керівні матеріали про область" – документи відсутні. Зробити необхідні посягання до джерел • Рубрика "Відатні діячі краю" – останній документ за 1990 рік • Рубрика "Пам'ятки і пам'ятні місця краю" – хронологічні межі 1953-1997 рр. Документи до 1953 року і після 1997 – відсутні
II. Історія області	15	1	14	<ul style="list-style-type: none"> • Рубрика "Область в 1946-1958 рр." – є тільки один документ виданий в 1990-х роках • Рубрика "Область в 1959-1991 рр." – останній документ за 1972 рік
III. Природа, природні ресурси області.	1	1	-	
IV. Народне господарство області	22	-	22	<ul style="list-style-type: none"> • У всіх рубриках цього розділу мало нових матеріалів, переважають документи 1920-1930-х років
V. Охорона здоров'я. Медичні установи	7	-	7	<ul style="list-style-type: none"> • матеріали рубрик відображають переважно документи 1930-60-х років
VI. Фізична культура і спорт	1	-	1	<ul style="list-style-type: none"> • відсутні матеріали за 1950-1990-ті роки
VII. Суспільно-політичне життя області	6	-	6	<ul style="list-style-type: none"> • Перегрунтовано матеріали рубрики "Діяльність Комуністичної партії області" (виставлено зворотньохронологічний ряд) • Рубрика "Рухи і організації молоді" – представлені лише матеріали про обласну організацію ЛКСМУ; документи про інші молодіжні організації відсутні

1	2	3	4	5
VIII. Місцеві органи влади та управління	5	-	5	<ul style="list-style-type: none"> В розділі переважають документи першої половини ХХ ст. В рубриці "Система судових органів" – представлені лише документи 1960-х років.
IX. Релігія і церква	1	-	1	Відсутня інформація про діяльність релігійних конфесій в радянський період
X. Культурне життя області Наука і освіта	8	-	8	В розділі переважають документи 1960-х років. Мало описів документів з історії розвитку науки в краї
XI. Літературне життя області Мистецтво краю	6	-	6	В розділі недостатня кількість документів останніх років
XII. Преса. Друк	1	-	1	В розділі відсутні документи останніх років
РАЗОМ:	89	5	84	
ЗНАЧЕННЯ ПОКАЗНИКА: О = К1/Кбаз = 5/89 x 100% = 5,6% , де К_{баз} – загальна кількість переглянутих рубрик К1 – кількість рубрик, які не викликали зауважень				
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСТЬ (Систематична частина. Область в цілому)				
I. Область в цілому	8	-	8	<ul style="list-style-type: none"> В розділі виставлено порядок і назви рубрик у відповідності до останнього варіанту "Примірної схеми зведеного краєзнавчого каталога" Утворені нові рубрики "Статистичні матеріали" "Знанні люди і уродженці краю" "Краєзнавство" Рубрика "Довідкові видання" – останній документ за 1985 рік Рубрика "Статистичні матеріали" – останній документ за 1983 рік Рубрика "Краєзнавство" – останній документ за 1992 рік

1	2	3	4	5
II. Історія області	7	-	7	<ul style="list-style-type: none"> • Утворені нові рубрики "Археологія. Археологічні експедиції і дослідження на території області" "Область з 1.12.1991 року" • Рубрика "Область в 1917-1939 роках" – останній документ за 1989 рік • Рубрика "Область в 1939-1945 роках" – ост. документ за 1984 рік • Рубрика "Область в 1946-1958 роках" – ост. документ за 1969 рік • В цьому розділі останній документ датується 2000 роком, однак, переважають документи 1950-1960-х років • Утворені нові рубрики "Економіка: планування, бюджет, трудові ресурси" • "Нафтова промисловість." • "Будівництво" та ін. • Найновіші документи в цьому розділі датується 1997 роком; В рубриці "Нафтова промисловість" – ост. документ за 1968 рік • Останній документ датується 1989 роком
III. Природа і природні ресурси області	1	1	-	
IV. Народне господарство області	11	3	8	
V. Охорона здоров'я. Медичні установи	1	-	1	
VI. Фізична культура і спорт	1	-	1	<ul style="list-style-type: none"> • Хронологічні межі документів, представлених в рубриці 1960-1966 роки
VII. Суспільно-політичне життя області	5	-	5	<ul style="list-style-type: none"> • Рубрика "Профспілковий рух" – останній документ за 1986 рік • Рубрика "Рух і організації молоді" – ост. документ за 1986 рік
VIII. Державна влада і управління в області	1	-	1	<ul style="list-style-type: none"> • Змінено формулювання назви розділу у відповідності до останнього варіанту "Схеми..." • Хронологічні межі представлених в розділі документів - 1946-1986 роки
IX. Релігія і церква	1	-	1	<ul style="list-style-type: none"> • Цей розділ є новоутвореним; зібрано разом з інших розділів всі документи, що стосуються діяльності релігійних організацій, конфесій в області • Найновіший документ датується 1985 роком
X. Наука і освіта в краї	1	-	1	<ul style="list-style-type: none"> • Хронологічні межі представлених в розділі документів - 1957- 1989 роки

1	2	3	4	5
				<ul style="list-style-type: none"> • Утворені нові рубрики "Бібліотечна справа" "Музейна справа"
XI. Культурне і містецьке життя області	7	3	4	<ul style="list-style-type: none"> • Рубрика "Побут" розформована в зв'язку з неспроможністю названого матеріалу; описи документів перенесено у рубрику "Культурне життя. Культосвітні установи" та "Комунальне господарство" • Рубрика "Бібліотечна справа" - представлені документи лише 1964-1966 років • Відсутні матеріали з мовознавства (розв'язку мов народів області)
XII. Літературне життя. Мови. Фольклор	1	1	-	
РАЗОМ:	45	8	37	
ЗНАЧЕННЯ ПОКАЗНИКА: $O = 8/45 \times 100\% = 17,8\%$				
Сумська область (Систематична частина. Область в цілому)				
I. Загальні праці про область	11	5	6	<ul style="list-style-type: none"> • Рубрика "Населення. Демографія" – лише 3 документа за 1958-1966 роки • Утворена нова рубрика "Статистичні матеріали"; представлені документи за 1926-1927 роки • Рубрика "Видатні діячі і край" містить 6 описів, з яких 5 присвячені одній людині (В.І.Леніну) • Рубрика "Красна справа" – останній документ за 1993 рік • Рубрика "Етнографія" – останній документ за 1968 рік • Утворено рубрику "Допоміжні історичні дисципліни", до якої з рубрики "Географія" перенесено описи, що стосуються топоніміки • Рубрика "Найдавніше минуле області" – один документ за 1967 рік • Рубрика "Сумщина у ІХ-ХІІІ ст" відсутня • Рубрика "Сумщина у ХІІІ ст. – до 1654 року" – один документ за 1954 рік • Рубрика "Сумська область в 1959-1991 роках" – останній документ за 1981 рік
II. Історія області	15	4	11	
III. Природа і природні ресурси області	2	1	1	<ul style="list-style-type: none"> • З рубрики "Географія" вилучено описи документів з топоніміки до відповідного розділу

1	2	3	4	5
IV. Народне господарство	4	1	3	<ul style="list-style-type: none"> Рубрика "Сільське господарство" – останній документ за 1992 рік; переважають документи 1950-1960-х років Рубрика містить один документ за 1969 рік
V. Охорона здоров'я Медичні установи	1	-	1	<ul style="list-style-type: none"> Рубрика містить один документ за 1969 рік
VI. Фізична культура і спорт	1	-	1	<ul style="list-style-type: none"> Представлені документи за 1968-1969 і 1998 рік
VII. Суспільно-політичне життя області	8	-	8	<ul style="list-style-type: none"> Відсутні описи документів і відповідно рубрики з питань профспілкового руху, соціальної структури, громадської активності населення області, рухів і організацій жінок, діяльності добровільних товариств
VIII. Місцеві органи влади	4	-	4	<ul style="list-style-type: none"> Рубрика "Сумська обласна Рада народних депутатів" – останній документ за 1969 рік Рубрика "Система судових органів" – ост. документ за 1968 рік Рубрика "Міліція" – документи за 1961-1966 рік
IX. Релігія і церква	1	-	1	<ul style="list-style-type: none"> Містить один документ за 1958 рік
X. Наука і освіта	1	-	1	<ul style="list-style-type: none"> Останній документ за 1994 рік
XI. Культурне і місцеве життя області	10	-	10	<ul style="list-style-type: none"> Рубрика "Архів" – містить документи за 1965-1968 роки Рубрики "Музей" – останній документ за 1982 рік Рубрика "Театр" – один документ за 1997 рік
XII. Літературне життя	4	-	4	<ul style="list-style-type: none"> Рубрика "Місцеві письменники" – хронологічні межі 1966-1969 рр. Рубрика "Місцевий фольклор" – хронологічні межі 1961-1969 рр. Рубрика "Сумщина в літературних творах" – містить документи за 1967-1969 роки
XIII. Преса, Друк	1	-	1	<ul style="list-style-type: none"> Останній документ за 1967 рік
Разом:	63	11	52	
ЗНАЧЕННЯ ПОКАЗНИКА: O = 11/63 x 100% = 17,5%				

1	2	3	4	5
ХЕРСОНСЬКА ОБЛАСТЬ (Систематична частина. Область в цілому)				
I. Область в цілому	12	3	9	<ul style="list-style-type: none"> • Відсутні документи за 1926-1960 роки • Відсутні довідкові видання за останні десять років • Утворена рубрика "Статистичні матеріали" • Рубрика "Населення" відсутні документи 1930-х, 1940-х, 1970-х років • Рубрика "Видатні діячі" є документи за 1925, 1963 і починаючи з 1980-х років • Рубрика "Знатні люди області" документи лише за 1990-ті роки • Рубрика "Знаменні дати області" документи відсутні • Розділ перегрупований у відповідності до останнього варіанту "Схеми..." • Рубрика "Археологія" представлені документи за 1970-ті – 1990-ті роки • Рубрика "Допоміжні історичні дисципліни" наявні документи лише за 1990-ті роки • Рубрика "Область на початку XX ст. до 1917 року" останній документ за 1965 рік • Ліквідована рубрика "Область в 1917 році" (як надмірна деталізація); описи документів перенесено у відповідній рубриці • Утворено рубрику "Історія області з 1.12.1991 року" • Розділ "Природа. Природні науки" перенесено після розділу "Історія" у відповідності до останнього варіанту "Схеми..." • Розділ перегруповано. Утворено нові рубрики "Економіка", "Бюджет", "Фінанси"; В підрозділ "Сільське господарство" утворено рубрики "Рослинництво", "Тваринництво" • Розділ перегруповано у відповідності до останнього варіанту "Схеми..."
II. Історія області	14	1	13	
III. Природа . Природні науки	3	-	3	
IV. Народне господарство	10	-	10	
V. Охорона здоров'я. Медичні установи	4	-	4	<ul style="list-style-type: none"> • Утворено нові рубрики "Організація охорони здоров'я в області" • "Діяльність медичних і профілактичних установ" • "Аптеки. Фармацевтична справа" • "Санаторні і курортне лікування"

1	2	3	4	5
VI. Суспільно-політичне життя області	5	-	5	<ul style="list-style-type: none"> Розділ перегрупувано у відповідності до останнього варіанту "Схеми..." Утворено нову рубрику "Молодіжні організації і рухи" В рубриці "Політичні партії, рухи, течії" матеріали тільки з історії Херсонської області партійної організації (КПУ до 1991 р.) В рубриці "Профспілковий рух" представлені документи за 1920-ті 1930-ті та 1960-ті роки
VII. Місцеві органи влади і управління	3	-	3	<ul style="list-style-type: none"> Розділ перегрупувано. Утворено нові рубрики "Херсонська обласна рада народних депутатів та її діяльність" "Система судових органів" "Охорона громадського порядку. Міліція. Пожежна охорона"
VIII. Релігія і церква	1	-	1	<ul style="list-style-type: none"> Відсутні документи за радянський період
IX. Наука і освіта				<ul style="list-style-type: none"> Розділ перегрупувано. Утворено нові рубрики "Організація і розвиток науки" "Освіта"
X. Культурне і мистецьке життя області	10	-	10	<ul style="list-style-type: none"> Утворено нові рубрики "Радіо, телебачення" "Образотворче мистецтво" "Музичне життя" "Театр, кіномистецтво" "Народна творчість. Прикладне мистецтво"
XI. Літературне життя	2	-	2	<ul style="list-style-type: none"> Ліквідовано рубрики (за недостатньою кількістю матеріалу) "Літературне життя і місцеві об'єднання і гуртки" та "Місцеві письменники, їх твори та література про них", наявні описи об'єднані в рубрику "Літературне життя області" Рубрика "Мови народів краю. Місцевий фольклор" містить лише один документ
XII. Преса. Друк	1	-	1	<ul style="list-style-type: none"> Відсутні документи с 1962 по 1989 роки, а також за період незалежності України (з 1991 року)
Разом:	67	4	63	
ВСЬОГО:	264	28	236	ЗНАЧЕННЯ ПОКАЗНИКА: O = 4/67 x 100% = 6,0%
				ЗАГАЛЬНЕ ЗНАЧЕННЯ ПОКАЗНИКА: O = 28/264 x 100% = 10,6%

Таблиця 2. (Зведена)

ПОКАЗНИК ХРОНОЛОГІЧНОЇ ГЛИБИНИ

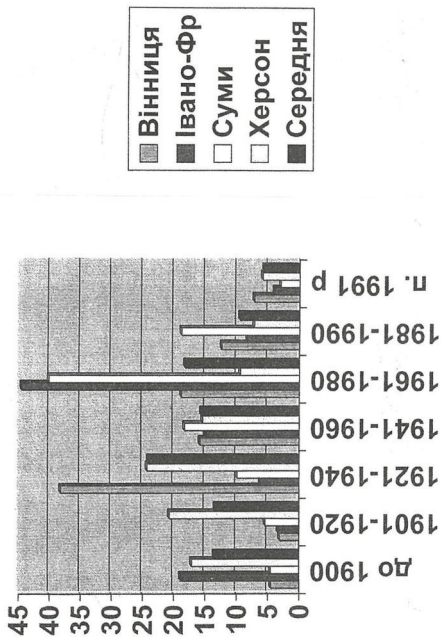
Розділи (рубрики) Картотеки	К-сть переглян. карт.	Розподіл документів по роках									
		до 1900р.	1901- 1920	1921- 1940	1941- 1960	1961- 1980	1981- 1990	після 1990р.			
I	2	3	4	5	6	7	8	9			
Вінницька область (Топографічна частина. Обласний центр. м. ВІННИЦЯ)											
I. Загальні праці	101	2	1	8	17	41	20	12			
II. Історія м. Вінниці	247	29	8	46	50	56	22	36			
III. Природа і природні ресурси	4	-	-	-	-	-	1	3			
IV. Народне господарство	113	1	-	62	14	19	5	12			
V. Охорона здоров'я	161	4	13	82	44	16	1	1			
VI. Фізкультура і спорт	3	-	-	1	2	-	-	-			
VII. Суспільно-політичне життя Державна влада і управління	91	-	3	32	6	9	41	-			
VIII-IX. Культура. Наука. Освіта Література. Мистецтво	192	5	3	119	12	31	20	2			
X. Релігія і церква	4	-	-	-	-	-	4	-			
РАЗОМ:	916 (100%)	41 (4,5%)	28 (3,1%)	350 (38,2%)	145 (15,8%)	172 (18,8%)	114 (12,4%)	66 (7,2%)			
Івано-Франківська область (Топографічна частина. Обласний центр. м. ІВАНО-ФРАНКІВСЬК)											
I. Загальні праці	50	3	2	1	3	25	13	3			
II. Історія м. Івано-Франківська	211	73	9	26	24	69	4	6			
III. Природа і природні ресурси	3	1	-	-	1	1	-	-			
IV. Народне господарство	57	6	2	-	10	37	2	-			
V. Охорона здоров'я	4	-	-	-	1	2	1	-			
VI. Фізична культура і спорт	4	-	-	-	1	3	-	-			

I	2	3	4	5	6	7	8	9
VII. Суспільно-політичне життя	49	-	1	2	10	31	4	1
VIII. Державна влада і управління	2	-	-	-	-	1	-	-
IX. Релігія і церква	10	6	-	-	-	3	-	1
X. Наука і освіта	42	2	2	-	15	18	2	3
XI. Культурне і місцеве життя	48	-	-	1	6	24	13	4
XII. Літературне життя	1	-	-	-	-	-	-	1
РАЗОМ:	481 (100%)	91 (18,9%)	16 (3,3%)	30 (6,2%)	71 (14,8%)	214 (44,5%)	40 (8,3%)	19 (4,0%)
Сумська область (Топографічна частина, Обласний центр. м. СУМИ)								
I. Загальні праці	44	2	3	2	10	12	13	2
II. Історія м. Сум	109	10	15	13	18	33	18	2
III. Народне господарство	87	-	-	5	24	47	8	3
IV. Охорона здоров'я	1	-	-	-	-	1	-	-
V. Фізична культура і спорт	1	-	-	-	-	-	-	1
VI. Суспільно-політичне життя	21	-	-	4	3	10	4	-
VII. Державна влада і управління	9	-	-	5	2	1	1	-
VIII. Наука і освіта	21	3	-	-	1	13	3	1
IX. Культурне і місцеве життя	33	-	-	4	1	11	16	1
X. Літературне життя	8	-	-	-	2	6	-	-
РАЗОМ:	334 (100%)	15 (4,5%)	18 (5,4%)	33 (9,9%)	61 (18,3%)	134 (40,1%)	63 (18,8%)	10 (3,0%)
Херсонська область (Топографічна частина, Обласний центр. м. ХЕРСОН)								
I. Загальні праці	339	81	106	23	26	35	31	37
II. Історія м. Херсона	536	99	90	85	117	86	36	23
III. Природа і природні ресурси	36	14	2	7	3	2	4	4
IV. Народне господарство	651	99	125	254	107	31	25	10
V. Охорона здоров'я	175	46	55	46	10	11	5	2

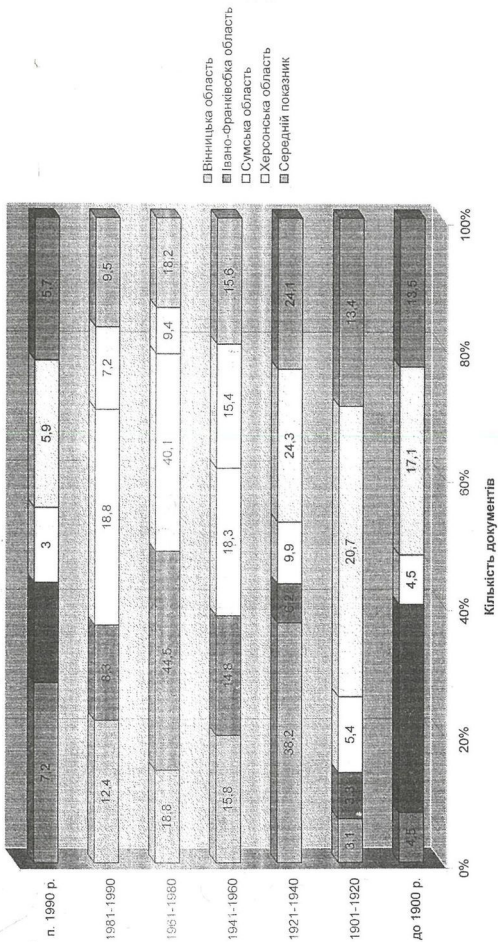
I	2	3	4	5	6	7	8	9
VI. Фізична культура і спорт	8	-	-	-	-	-	5	3
VII. Суспільно-політичне життя	83	-	6	40	13	20	4	-
VIII. Місцеві органи влади	22	-	1	10	1	4	3	3
IX. Релігія і церква	23	8	2	-	-	-	4	9
X. Наука і освіта	148	28	39	22	28	9	7	15
XI. Культурне і мистецьке життя	246	19	47	67	43	20	29	21
XII. Літературне життя	32	2	2	2	5	-	11	10
XIII. Преса. Друк	22	2	5	9	4	-	2	-
РАЗОМ:	2321 (100%)	398 (17,1%)	480 (20,7%)	565 (24,3%)	357 (15,4%)	218 (9,4%)	166 (7,2%)	137 (5,9%)
ВСЬОГО:	4052 (100%)	545 (13,5%)	542 (13,4%)	978 (24,1%)	634 (15,6%)	738 (18,2%)	383 (9,5%)	232 (5,7%)

Діаграма 1. ПОКАЗНИК ХРОНОЛОГІЧНОЇ ГЛИБИНИ
(Контрольні розділи. Середній показник)

Діаграма 2. Хронологічний склад

Таблиця 3. (Зведена)

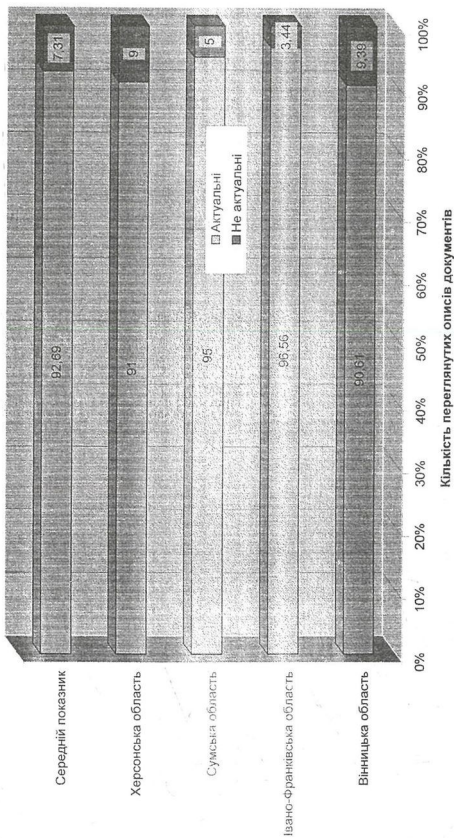
ПОКАЗНИК АКТУАЛЬНОСТІ НАЯВНИХ МАТЕРІАЛІВ

НАЙМЕНУВАННЯ РОЗДІЛІВ (РУБРИК) КАРТОТЕКИ	1			2			3			4								
	ВІННИЦЬКА ОБЛАСТЬ (систематична і топографічна частина)																	
Скр. 1 Вінницька область в цілому – Преса. Друк							1020						958					
Скр. 2 м. Вінниця							916						885					
Скр. 3-4 (Адамівка – Браїлів)							980						890					
Скр. 5-6 (Брацлав – В'язовиця)							850						818					
Скр. 7 (Гайсин – Гушчинці)							480						450					
Скр. 8 (Дашів – Журавне)							830						788					
Скр. 9 (Заболотне – Комунарівка)							970						914					
Скр. 10 (Конатківці – Лядове)							1040						932					
Скр. 11 (Мазурівка – Мухівці)							780						708					
Скр. 12 (Нагоряни – Очиткове)							910						836					
Скр. 13 (Павлівка – Сьомаки)							1540						1293					
Скр. 14 (Талалаї – Тягун)							1200						986					
Скр. 15 (Удичі – Цибульове)							530						478					
Скр. 16 (Чагів – Яструбине)							990						876					
РАЗОМ:							13036						11812					
ЗНАЧЕННЯ ПОКАЗНИКА: О = К1/Кбаз = 11812/13036 X 100% = 90,61%, де																		
К1 – кількість описів документів, які не викликали зауважень у експертів																		
Кбаз – загальна кількість переглянутих описів																		

1				2	3	4
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСТЬ (систематична і топографічна частини)						
Скр. 1 Івано-Франківська область в цілому – Літературне життя				1017	962	55
Скр. 2 м. Вінниця				495	481	14
Скр. 3 (Антонівка – Бучачки)				739	725	14
Скр. 4-5 (Васюлин – Журів)				1659	1629	30
Скр. 6-8 (Забережжя – Мошківці)				2070	1961	109
Скр. 9-10 (Набережне – Русів)				1515	1467	48
Скр. 11 (Саджава – Тязів)				1020	980	40
Скр. 12 (Угорники – Ясень)				697	691	6
РАЗОМ :				9212	8896	316
ЗНАЧЕННЯ ПОКАЗНИКА: О = К1/Кбаз X 100% = 8896/9212 X 100% = 96,56%						
СУМСЬКА ОБЛАСТЬ (систематична і топографічна частини)						
Скр.1. Сумська область в цілому – Охорона здоров'я				616	545	71
Скр.2. Суспільно-політичне життя – Преса, друк				251	240	11
Скр.3. м. Суми				349	334	15
Скр.4. Міста і села області. А-Г (Алтинівка – Гути)				736	722	14
Скр.5. Д-К (Дептівка – Куянівка)				747	700	47
Скр.6. Л-О (Лавра – Очкине)				696	685	11
Скр.7. П-Р (Павлівка – Рясне)				574	562	12
Скр.8. С-Я (Сад – Яструбине)				616	570	48
РАЗОМ:				4587	4358	229
ЗНАЧЕННЯ ПОКАЗНИКА: О = К1/Кбаз = 4358/4587 x 100% = 95,0%						
ХЕРСОНЬСЬКА ОБЛАСТЬ (систематична і топографічна частини)						
Скр.1. Херсонська область в цілому. Загальні праці – Охорона навколишнього середовища				1038	960	78
Скр.2. Народне господарство – Релігія і церква				1068	790	278
Скр.3. Наука і освіта – Преса, друк				280	240	40
Скр.4. м. Херсон . Загальні праці - Природа				1025	911	114

1	2	3	4
Скр.5. Народне господарство – Фізична культура і спорт	899	834	65
Скр.6. Суспільно-політичне життя – Преса, друк	732	576	156
Скр.7. Міста і села області. А-Б (Аврамівка – Буцівське)	768	735	33
Скр.8. В-Г (Василівка – Грушівка)	669	630	39
Скр.9. Д-І (Давидів Горід – Іщенський висіл)	428	420	8
Скр.10. К-Л (Каїри – Любомирка)	845	805	40
Скр.11. М-Р (Магдалинівка – Рубанівка)	1199	1155	44
Скр.12. С-Х (Саблуківка – Хрещенівка)	935	900	35
Скр.13. Ц-Я (Цукури – Ясна Поляна)	397	385	12
РАЗОМ:	10283	9341	942
ЗНАЧЕННЯ ПОКАЗНИКА: О = 9341 / 10283 x 100% = 91,0%			
ВСЬОГО: 37118			
ЗНАЧЕННЯ ПОКАЗНИКА: О = К1/Кбаз x 100% = 34407/37118 x 100% = 92,69%			
		34407	2711

Діаграма 3. Актуальність наявних в Картотеці матеріалів

Таблиця 4. (Зведена)

ПОКАЗНИК ВІДПОВІДНОСТІ ЗМІСТУ І ТЕРМІНОЛОГІЇ РУБРИК СУЧАСНОМУ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНОМУ УСТРОЮ

РОЗ-ДІЛИ КАР-ТО-ТЕКИ	Кількість населених пунктів за адміністративно-територіальним поділом	2	3	4	5	6
	Кількість загальної кількості населення	Кількість рубрик, які не викликали зауважень	Кількість рубрик, які викликали зауваження	Кількість рубрик, які викликали зауваження		
1						
ВІННИЦЬКА ОБЛАСТЬ (Топографічна частина)						
Скр8 Д - Ж* «Д»	62	34	26	8		<ul style="list-style-type: none"> • немає в сучасному АТУ: Дашківка, Дубрівка, Дубровиці та ін. • с. Дзялове – сучасна назва Кам'яногірка
«Ж»	26	23	19	4		<ul style="list-style-type: none"> • немає в сучасному АТУ: Житівці, Жорданівка, Жуковець • с. Жердя знаходиться в Хмельницькій області
Скр.9.3-Й «З»	40	26	20	6		<ul style="list-style-type: none"> • немає в сучасному АТУ: Загайполь, Загіттки, Зановиці, Звенига, Звоника, Зіньков
«І,Й»	24+4	26	18	8		<ul style="list-style-type: none"> • немає в сучасному АТУ: Івановець, Івань, Івахни, Івашкове, Ігнатків, Ілінове, Ільське Поле, Ільниця
Скр. 10 К-Л «К»	179	150	113	37		<ul style="list-style-type: none"> • немає в сучасному АТУ: Кавачівка, Кайдачиха, Калетинці, Кальниці, Каменеш, Катожани, Качурівка, Кигайгородка, Кішпанів, Кляже, Козинеш, Коло-Михайлівка, Конельня, Кораблівка, Коржівці та ін.

* Скриньки 3-7 в статистичному звіті не враховувалися; на цьому масиві відпрацьовувалася методика

1	2	3	4	5	6
Скр16 «Ч» «Ш» «Щ» «Ю» «Я»	117	64	57	7	<ul style="list-style-type: none"> • відсутні в сучасному АТУ: Чермерів, Чугра Шипинськ, Шкловськ, Шпитська • Ялушків Підлісний перенести в Підлісний Ялушків
РАЗОМ:	1152	838	665	173	
<p>ЗНАЧЕННЯ ПОКАЗНИКА: О = К1/Кбаз X 100% = 665/838 X 100% = 79,35%, де К1 – кількість рубрик, які не викликали зауважень у експертів Кбаз – загальна кількість переглянутих рубрик</p>					
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСТЬ (Топографічна частина)					
Скр. 3А-Б «А»	1	1	1	-	<ul style="list-style-type: none"> • відсутні в сучасному АТУ: Бабине • с. Бабинці приєднано до м. Рогатин; рубрика залишена з відповідними посиленнями • описи, що відносяться до с. Балагурівка (нині Гончарів) перенесено від останню назву
«Б»	64	47	40	7	<ul style="list-style-type: none"> • Нижній Березів перенесено у відповідну рубрику • м. Березани перенесено у Тернопільську область • з рубрики «сміт Богородчанів» вилучено описи, що стосуються с. Старі Богородчани Богородчанського району і перенесено у відповідну рубрику • с. Болдарів Калуського району і Коломийського району розподілено на окремі підрубрики • с. Букачівці нині смт

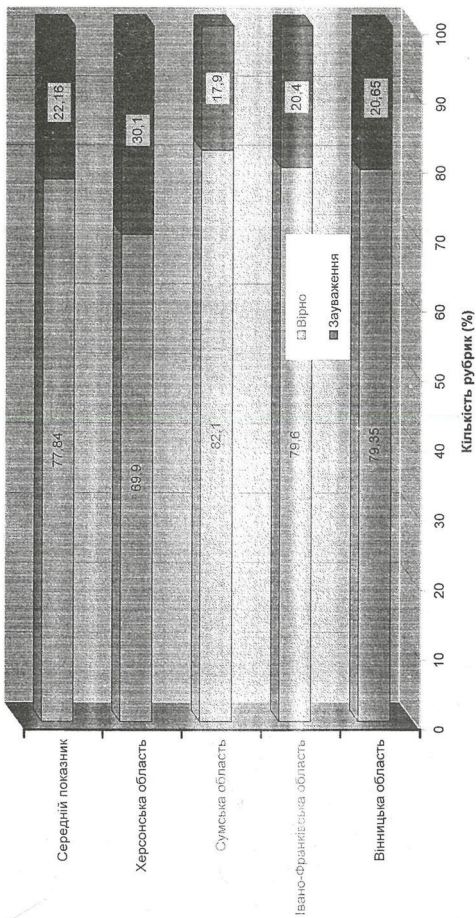
1	2	3	4	5	6
					<ul style="list-style-type: none"> • відсутні в сучасному АТУ: Черневиці, Чернівці • с. Човгани (Човгань) Болехівського повіту – з 1948 року с. Міжріччя Долинського району; відповідні відсілки • Чорногорі – це не населений пункт, а парк-музей на кордоні Івано-Франківської і Закарпатської областей; перенесено в рубрику «Івано-Франківська область. • Природа і природні ресурси краю • м. Чортків перенесено в Тернопільську область • с. Чортовець (за останнім АТУ від 1987 року Назаренкове) повернуто історичну назву • с. Шевченкове Галицького, Долинського і Снятинського районів розподілено на окремі підрубрики • Юзефівка відсутня в сучасному АТУ; можливо варіант написання назви Йосипівка Рогатинського району, але за наявними описами достовірно встановити неможливо • Яблушниця Верховинського і Надвірнянського районів розподілено на окремі підрубрики • с. і смт Яблунів Галицького і Косівського районів неможливо розподілити на окремі підрубрики, тому що на багатьох описах не зазначено адміністративне підпорядкування • с. Яворів Долинського і Косівського районів залишено в загальній рубриці, тому що неможливо встановити адміністративне підпорядкування в частині описів • с. Ямна ліній в складі м. Яремча; описи перенесено до рубрики «м. Яремча», де знаходилася основна частина матеріалів про Ямне, залишено відповідні посилення • відсутні в сучасному АТУ: Ясенів
РАЗОМ:	790	652	519	133	
ЗНАЧЕННЯ ПОКАЗНИКА: $O = K1/K\text{баз} \times 100\% = 519/652 \times 100\% = 79,6\%$					
СУМСЬКА ОБЛАСТЬ (Топографічна частина)					
Скр.4.-А-Г «А»	20	7	7	-	<ul style="list-style-type: none"> • с. Аксютівка передано в Харківську область • неправильно написана назва с. Олексино (було Алексине); переставлено у відповідне місце
«Б»	110	43	39	4	<ul style="list-style-type: none"> • с. Бранія передано в Чернівецьку область • немає в АТУ, але є в Картощі: Бецівка, Богородівка, Брисаківка, Білі Береги • с. Борисівка передано в Харківську область

* Джерело: Довідник з поштової індексації України / Укр. держ. підприємство «Укрпошта». – 3 – е вид. – К., 2002. – с. 105

1	2	3	4	5	<ul style="list-style-type: none"> с. Смородина підпорядковане м. Троянець і увійшло до його складу с. Сильченкове – перенесено до Чернігівської області с. Скябинці – перенесено до Полтавської області немає в АТУ, але є в Картотеці: Сокунове, Стара Рабина, Стара Орлівка, Стародуб, хут. Стрільниківський, Семешків, Суліжа с. Токари-Бережка – нині с. Токари Лебединського району с. Талалаївка перенесено в Чернігівську область
Скр.8С-Я «С»	145	46	39	7	
«Т»	45	12	11	1	
«У»	13	6	6	-	
«Ф»	9	-	-	-	
«Х»	32	11	11	-	
«Ц»	2	-	-	-	
«Ч»	53	11	9	2	<ul style="list-style-type: none"> немає в АТУ, але є в Картотеці: Чапа, Чепурки с. Чорнухи перенесено в Полтавську область
«Ш»	34	13	9	4	<ul style="list-style-type: none"> немає в АТУ, але є в Картотеці: Шатринці, Шкарівка, Шевченкове Великописарівського району, Шевченкове Глухівського району с. Шенгарівка перенесено в Полтавську область
«Щ»	5	1	1	-	
«Ю»	5	3	2	1	<ul style="list-style-type: none"> немає в АТУ, але є в Картотеці: с. Юрковичі
«Я»	23	10	8	2	<ul style="list-style-type: none"> немає в АТУ, але є в Картотеці: с. Ягідний, Ялковий Ріг
РАЗОМ:	1536	504	414	90	
ЗНАЧЕННЯ ПОКАЗНИКА: $O = K1/K\text{баз} = 414/504 \times 100\% = 82,1\%$					
ХЕРСОНСЬКА ОБЛАСТЬ (Топографічна частина)					
Скр.7 А-Б «А»	14	17	7	10	<ul style="list-style-type: none"> відсутні в сучасному АТУ: Аврамівка, Агліцево, Аліжино, Ананьїв, Анастасіївка, Анісовка, Арбузівка, Арнаутка, Артаковка, Архангельск
«Б»	39	45	28	17	<ul style="list-style-type: none"> відсутні в сучасному АТУ: Балакур, Балапівка, Баловное, Балехівка, Батурино, Белакур, Бергаїшівка, Березки, Березовка, Блажково, Борисенко, Бредиха, Брусилівка, Брусилівка, Бугайівка, Бугаровка, о. Бирючий об'єднано в одну рубрику Білгородський район і Білгородську волость описи по смт Березнегуйському і Березнегуйському району перенесені в Миколаївську область, до якої вони нині відносяться матеріали по м. Богоявленська перенесені в Миколаївську область, до якої воно нині належить

1	2	3	4	5	6
Скр. 13 Ц-Я «Ц»	4	2	2	-	
«Ч»	35	17	17	-	<ul style="list-style-type: none"> • в с. Чорнобайка з'єднані: Рожнова, Рожнові хутори, Чорнобасів хутори, Верьовчина балка, Гусаївка, Гусакові хутори, Степанові хутори, Шкуринові хутори
«Ш»	11	5	4	1	<ul style="list-style-type: none"> • відсутнє в сучасному АТУ: Шкуропат • Шестрія – перенесено в Дніпропетровську область • Шкуринові хутори – нині в складі с. Чорнобайка
«Щ»	3	2	2	-	• Щербанівка – сучасна назва Тавричанка
«Ю»	1	1	1	-	
«Я»	8	3	3	-	• Яструбинове – нині в Миколаївській області
РАЗОМ:	743	574	401	173	
					ЗНАЧЕННЯ ПОКАЗНИКА: $O = 401/574 \times 100\% = 69,9\%$
ВСЬОГО:	4221	2568	1999	569	
					ЗАГАЛЬНЕ ЗНАЧЕННЯ ПОКАЗНИКА: $O = 1999/2568 \times 100\% = 77,84\%$

Діаграма 4. Показник відповідності адміністративному устрою

Таблиця 5.

ПОКАЗНИК ВІДПОВІДНОСТІ ЗВК І ФОНДУ БІБЛІОТЕКИ

Джерела	Книги		Журнали		Газети		Всього	
	в назвах	в бібліогр описах	в назвах	в бібліогр описах	в назвах	в бібліогр описах	в назвах	в бібліогр описах
В картотеці	176	267	88	592	28	571	292	1330
У фонді ДБУ	174	265	64	431	2	41	240	737
%		99%		72%		7%		56%

